

12 Δεκεμβρίου 2014

Εμπειρίες αγγελικής παρουσίας στην Θεία Λειτουργία.

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Θεολογία και Ζωή / Ορθόδοξη πίστη](#)

Μια Κυριακή ο **Άγιος Σπυρίδων** λειτουργούσε μόνος του. Όλο το εκκλησίασμα έψαλλε. Μετά το Ευαγγελικό Ανάγνωσμα αμέτρητες αγγελικές φωνές άρχισαν να ψάλλουν. Οι πάντες βουβάθηκαν. Και από την έκπληξη, και από το θαυμασμό, και από το δέος, και από τον φόβο. Και όταν ο Άγιος Σπυρίδων είπε προς τον λαόν

«Ειρήνη πάσι», άγγελοι και αρχάγγελοι, Σεραφεΐμ και Χερουβεΐμ, Θρόνοι, Κυριότητες, Εξουσίες, Δυνάμεις, όλες οι ουράνιες δυνάμεις, με μια φωνή απάντησαν:

«Και τω Πνεύματί Σου». Έτσι οι πιστοί εκκλησιαζόμενοι χριστιανοί, εκείνη την αξέχαστη Κυριακή, έζησαν την ουράνια λατρεία της θριαμβεύουσας Εκκλησίας να ενώνεται με την επί γης Στρατευομένη Εκκλησία. Τη μια Εκκλησία, με τον Έναν ποιμένα, τον Χριστόν.

Είναι αυτό που ζούσε ο **παπα-Τύχων ο Αγιορείτης** ασκητής, στο Χερουβικό ύμνο. Άγγελοι τον άρπαζαν στον ουρανό, για μισή ώρα περίπου. Και κει πάνω ζούσε, βίωνε, την ουράνια Λατρεία της Βασιλείας του Θεού. Όταν συνήρχετο μονολογούσε θαμπωμένος, από τα Μεγαλεία του Θεού, Πω πώωω, παράδεισος. Πωπώωω, Χερουβεΐμ, Σεραφεΐμ, Χαρά Θεού. Δόξα Θεού, πλούτος Θεού, άγγελος με ανεβάζει, άγγελος με κατεβάζει. Τι πλούτος, τι μεγαλείον Θεού. Ο παπα-Τύχωνας είναι ένας από τους νεοτέρους οσίους λειτουργούς, και ασκητάς Αγιορείτας των ημερών μας, και εκοιμήθη οσιακώς μόλις το 1968.

Αλλά μήπως το ίδιο δε συνέβαινε και με τον **Άγιο Νεκτάριο**, όταν ελούζετο στον Χερουβικό ύμνο και στον καθαγιασμό των Τιμίων Δώρων από ανέσπερο, ολόλαμπρο, ολόλευκο, άκτιστο φως, μέσα σε αγγελικές ψαλμωδίες;

Και ο **Άγιος Γεώργιος Καρσλίδης** ζούσε, όταν ζούσε στο μοναστηράκι έξω από τη Δράμα, ζούσε λειτουργικά με αγγέλους και αρχαγγέλους. Τα Λειτουργικά Πνεύματα πολλές φορές εθεάθησαν να θυμιάζουν την Μεγάλη Είσοδο ευλαβών ιερέων. Και άλλα πάλι να συνωστιίζονται στο Άγιον Βήμα δια τα τελούμενα. Πολλές οι παρόμοιες αγγελικές και Χερουβικές συλλειτουργίες από ιερείς ασκητάς του Αγίου Όρους.

Ο ΦΩΣΤΗΡΑΣ της οικουμένης, ο **ιερός Χρυσόστομος** (40ς αί.), με το διορατικό του χάρισμα είδε πολλές φορές τούς άγίους αγγέλους νά επιτηρούν και νά φυλάνε ακατάπαυστα την εκκλησία, και μάλιστα την ώρα της αναίμακτης θυσίας.

Όταν αρχίζει ο ιερέας νά προσκομίζει”, διηγήθηκε ο άγιος στους πνευματικούς του φίλους, “κατεβαίνουν αμέσως Αγγελικές δυνάμεις από τον ουρανό με λαμπρές και θαυμαστές ενδυμασίες. με πόδια γυμνά και σκυμμένο πρόσωπο περιτριγυρίζουν το άγιο θυσιαστήριο, και στέκονται εκεί ήσυχοι και σιωπηλοί μέχρι το τέλος της θείας λειτουργίας.

Ύστερα σκορπίζονται σ’ όλο το ναό, βοηθούν τούς κληρικούς πού μεταδίδουν από

λαό τ' άχραντα Μυστήρια, και τούς δυναμώνουν στην πίστη”.

ΣΤΟ βίο του **άγίου Ευθυμίου του μεγάλου** (4ος αι) αναφέρεται μία εντυπωσιακή εμφάνιση θεϊκής φωτιάς σε ώρα θείας λειτουργίας.

Μια Κυριακή λειτουργούσε ο όσιος με το μαθητή του Δομετιανό. Κάποια στιγμή ο Τερέβωνας, πού ήταν πριν Σαρακηνός και στεκόταν εκεί κοντά, βλέπει νά

κατεβαίνει φωτιά από τον ουρανό, ν' απλώνεται πάνω στο θυσιαστήριο σαν ένα μεγάλο λευκόϋφασμα και νά σκεπάζει τον μεγάλο Ευθύμιο και το Δομετιανό. Βλέποντας το εξάισιο θαύμα ο Τερέβωνας φοβήθηκε κι έκανε πίσω. Η θεϊκή φωτιά διατηρήθηκε από την αρχή μέχρι το τέλος τού τρισάγιου ύμνου.

Έκτός από τον μεγάλο Ευθύμιο και το Δομετιανό, πού βρέθηκαν μέσα ατή φωτιά, το θαύμα το είδε και ο μοναχός Γαρβιήλιος, πού είχε τότε είκοσι πέντε χρόνια στο μοναστήρι και διακρινόταν για την ψυχική του καθαρότητα.

Πολλές φορές, όταν λειτουργούσε ο όσιος Ευθύμιος, έβλεπε άγιους αγγέλους νά συλλειτουργούν μαζί του.

Συχνά επίσης, όταν μετέδιδε στους μοναχούς τη θεία Κοινωνία, έβλεπε άλλους νά φωτίζονται και άλλους νά κατακρίνονται απ' αυτήν σαν ανάξιοι τού θείου φωτισμού.

Ο ΟΣΙΟΣ Σέργιος του Ραντονέζ (1392) είναι ο ιδρυτής της περίφημης Λάυρας της Αγίας Τριάδος, ατό Ζαγκόρσκ της Μόσχας, κι ένας από τούς πιο αγαπημένους άγιους του ρωσικού λαού.

Κάθε φορά πού λειτουργούσε, τον αξίωνε ο Θεός νά έχει συλλειτουργό έναν άγγελο.

Κάποτε ο π. Συμεών, πού υπηρετούσε σαν εκκλησιαστικός, είδε μια φλόγα νά βγαίνει από την άγία τράπεζα και νά περιβάλλει τον όσιο τον είδε ολόκληρο λουσμένο σ' αυτό το υπερκόσμιο Φως.

Όταν ο όσιος ετοιμάστηκε νά μεταλάβει, ή φλόγα υψώθηκε, μαζεύτηκε σαν ένα πέπλο και βυθίστηκε ατό άγιο ποτήριο. Αφού κοινώνησε, απομακρύνθηκε από την άγία τράπεζα και ρώτησε τον κατάπληκτο μοναχό:

Γιατί, παιδί μου, φαίνεσαι τόσο ταραγμένος;

– Αξιώθηκα, γέροντα, νά δω τη χάρη του Αγίου Πνεύματος νά σε περιβάλλει!...

Τότε ο όσιος του είπε επιτακτικά: Όσο ζώ, νά μη φανερώσεις σε κανέναν αυτό πού είδες!

Ο ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΑΣ **άγιος Ιάκωβος ο αγιορείτης** (1η Νοεμβρίου) διηγήθηκε κάποτε στο μαθητή του Μαρκιανό όσα θαυμαστά είδε στη διάρκεια μιας θείας λειτουργίας: Καθώς φορούσε ο ιερέας την ιερατική του στολή, έφεξε μπροστά του το φως των

αγγέλων, 'όπως φέγγει ο ήλιος την αυγή, πριν ανατείλει. όταν άρχισε νά προσκομίζει, τέσσερα αγγελικά τάγματα πήγαν και στάθηκαν στα τέσσερα σημεία του ναού.

Τελειώνοντας την προσκομιδή, σκέπασε με τα ιερά καλύμματα τα τίμια Δώρα, πού συνάμα καλύφθηκαν από μια λάμψη.

Την ώρα της μεγάλης εισόδου, όταν βγήκαν τα Αγια, προπορευόταν ένα φως, πού σκέπαζε το λαό. το ίδιο φως περικύκλωσε αργότερα την άγία τράπεζα, όταν τοποθετήθηκε το δισκοπότηρο πάνω σ' αυτήν. Έξω από τον φωτεινό αυτό κύκλο στέκονταν οι άγγελοι ευλαβικά, χωρίς να τολμούν νά πλησιάσουν. το φως δεν έφυγε από τον ιερέα σ' όλη τη διάρκεια της λειτουργίας. .

Από το στόμα του έβγαινε αόρατη φλόγα, όταν εκφωνούσε τις ευχές και διάβαζε το Ευαγγέλιο.

Επίσης, όταν ύψωνε τα χέρια του, από τα δάχτυλά του ξεχυνόταν φως.

Μετά τον καθαγιασμό, είδα τον Κύριο, ως βρέφος καθισμένο ατό δισκάριο μέσα σε φωτεινή δόξα. 'Ο ιερέας τον μέλισε σε τέσσερα μέρη, και το τίμιο Αίμα Του χύθηκε στο άγιο ποτήριο, από το οποίο μετάλαβε ο λειτουργός.

Όταν τελείωσε ή μυσταγωγία, είδα πάλι το θείο Βρέφος ακέραιο ν' ανεβαίνει με δόξα και τιμή στον ουρανό, συνοδευόμενο από τούς άγιους αγγέλους".

Ο ΟΣΙΟΣ Σεραφείμ του Σάρωφ (1759-1833), ο τόσο προσφιλής αυτός άγιος των 'Ορθοδόξων, ενισχυόταν στους αγώνες του από τη θεία πρόνοια με πνευματικά οράματα, πού παρηγορούσαν την ψυχή του.

Σαν διάκονος έβλεπε κατά καιρούς στις ακολουθίες τους άγιους αγγέλους να ψάλλουν και να διακονούν μαζί με τους μοναχούς.

Κάποτε, διηγείται ο ίδιος, λειτουργούσα τη Μεγάλη Πέμπτη.

Μετά τη μικρή είσοδο και τα αναγνώσματα, είπα, ο ταπεινός, πλάι στο άγιο θυσιαστήριο την εκφώνηση: «Κύριε, σώσον τούς ευσεβείς και επάκουσον ημών».

Ύστερα βγήκα στην ωραία πύλη και, υψώνοντας το οράριο προς το εκκλησίασμα, συμπλήρωσα την ευχή του Τρισάγιου ύμνου: «και εις τους αιώνας των αιώνων».

Τη στιγμή εκείνη έλαμψε μπροστά μου ένα φως.

Κοιτάζω προς τα εκεί, και βλέπω τον Κύριό μας Ιησού Χριστό, με τη μορφή του γιου του ανθρώπου ν' αστράφτει πιο πολύ κι απ' τον ήλιο μέσα σε άπλετο φως.

Τον τριγύριζαν σαν σμήνος από μέλισσες οι ουράνιες δυνάμεις των αγγέλων, αρχαγγέλων, χερουβείμ και σεραφείμ.

Είχε μπει από τη δυτική πύλη, και βαδίζοντας ανάερα στάθηκε απέναντι από τον άμβωνα.

Υψώνοντας μάλιστα το χέρι Του Ευλόγησε τούς λειτουργούς και τούς προσευχομένους.

Τέλος, μπήκε στη θέση πού βρίσκεται ή εικόνα Του, πλάι στην ωραία πύλη.

Η καρδιά μου σκίρτησε από αγαλλίαση, από γλυκύτατη αγάπη για τον Κύριο”.

Αξιοσημείωτο είναι ότι το όραμα συνέβη την ώρα της εισόδου των ιερέων στο άγιο βήμα, πού συμβολίζει την είσοδό τους στον ίδιο τον ουρανό.

«Ποίησον, Κύριε», δέεται χαμηλόφωνα τη στιγμή εκείνη ο ιερέας, «συν τη είσόδω ημών είσοδον άγιων αγγέλων γενέσθαι, συλλειτουργούντων ημίν και συνδοξολογούντων την σήν αγαθότητα». Εξάλλου, μετά την είσοδο ψάλεται και ο αγγελικός ύμνος: «Άγιος ο Θεός, Άγιος Ισχυρός, Άγιος Αθάνατος ελέησαν ημάς».

Το όραμα αυτό φανερώνει πώς οι ουράνιες δυνάμεις συλλειτουργούν αόρατα μαζί μας.

Γι’ αυτό κάθε πιστός ας γνωρίζει ότι προσεύχεται ανάμεσα στους αγγέλους, σαν νά βρίσκεται στον ουρανό.

Ο **Άγιος Θεόφιλος** (1788-1853), ένας δια Χριστόν σαλός ιερομόναχος του ρωσικού βορρά, πού ασκήθηκε σε διάφορα μοναστήρια και ερημητήρια του Κιέβου, δεν έπαυε, ακόμα και όταν λειτουργούσε, νά σκανδαλίζει τούς άλλους αδελφούς με την παράξενη συμπεριφορά του.

Ο τότε μητροπολίτης Κιέβου Φιλάρετος, ενοχλημένος απ’ όλ’ αυτά, κάλεσε τούς συμβούλους του, για νά εξετάσει μαζί τους την περίπτωση του ιερομόναχου. Σύντομα όμως έριξε φως στην υπόθεση ένας αδελφός, στον οποίο ο στάρετς είχε δώσει εξηγήσεις για την «ανάρμοστη» συμπεριφορά του στη διάρκεια των ιερών ακολουθιών:

Ο Θεός, του είχε πει εμπιστευτικά, βλέπει την απλότητά μου.

Λειτουργώ σύμφωνα με τη σωστή τάξη, διαβάζω όλες τις απαιτούμενες ευχές και τιμώ τον προεξάρχοντα ως ανώτερό μου.

Όσο όμως βυθίζομαι στη θεωρία της τελéseως του μυστηρίου, ξεχνώ τον εαυτό μου και ότι είναι γύρω μου.στη διάρκεια της θείας λειτουργίας βλέπω μια σταυρόσχημη ακτίνα νά κατεβαίνει από ψηλά και νά αιωρείται πάνω από τούς λειτουργούς.

Βλέπω επίσης κάποια δροσιά νά κατεβαίνει στα τίμια Δώρα, και λαμπρούς

αγγέλους νά πετάνε πάνω από την άγια τράπεζα ψάλλοντας: « άγιος, Άγιος, Άγιος Κύριος Σαβαώθ' πλήρης ο ουρανός και ή γη της δόξης σου». Τότε όλη μου ή ύπαρξη αρπάζεται ανέκφραστα, και μου είναι αδύνατον νά τραβήξω την προσοχή μου από το πάντερπνο όραμα.

Αδελφέ, δεν σου λέω δικαιολογίες, αλλά την καθαρή αλήθεια. Σε παρακαλώ όμως νά μη φανερώσεις όσα σου είπα, για νά μη σκανδαλιστούν οι άλλοι από μένα, τον βρωμερό αμαρτωλό”.

Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ μας **Άγιος Σάββας** (1862-1948), προστάτης και πολιούχος της Καλύμνου, τελούσε τη θεία λειτουργία με τέλεια προσήλωση στο μυστήριο.

Πολλές φορές συλλειτουργούσε και συνομιλούσε με άγιους, κάποτε μάλιστα με τούς τρεις Ιεράρχες, ενώ συγχρόνως τον περιέβαλλαν χοροί αγγέλων.

Την ώρα της θείας μεταλήψεως, όπως είχαν παρατηρήσει συλλειτουργοί του ή και άλλοι πιστοί, φούσκωνε και ξεχείλιζε το άγιο ποτήριο, χωρίς όμως νά χύνεται ή θεία Κοινωνία.

Η Νίκη Κουτελαίνα, αργότερα μοναχή Σαλώμη, είδε κάποτε τον όσιο στην προσκομιδή πολύ υψωμένο, ενώ τριγύρω παραστέκονταν αγγελικά τάγματα. Παρατήρησε μάλιστα κι αυτή ότι το άγιο ποτήριο φούσκωνε.

Φοβήθηκε ή γυναίκα, αλλά δεν μίλησε. Άργότερα φανέρωσε στον άγιο Σάββα αυτά πού είδε. Έκείνος όμως της είπε:

Ω, παιδί μου, μη προς Θεού! μην τα πεις πουθενά!

Ο **ΠΑΤΗΡ Αθανάσιος Χαμακιώτης** (1967), ο σεμνός λευίτης της «Νεραντζιώτισσας» Αμαρουσίου, λειτουργούσε κάποια μέρα στο παρεκκλήσι της Παναγίας μία γυναίκα από το εκκλησίασμα, ή Ε.Μ., πού στεκόταν μπροστά στο ιερό βλέπει έναν ξανθό διάκονο με λευκή στολή νά υπηρετεί τον π. Άθανάσιο μπροστά στην άγια τράπεζα.

Μάλιστα στεκόταν πάντα στα δεξιά του στη διάρκεια της θείας λειτουργίας δεν βγήκε καθόλου από το άγιο βήμα.

Σκέφτηκε ή γυναίκα πώς θα ήταν νεοχειροτονημένος, και του μάθαινε ο ιερέας τη λειτουργική τάξη.

Η λειτουργία τελείωσε και ο κόσμος έφυγε. Εκείνη όμως παρέμεινε για να ικανοποιήσει την περιέργειά της, να δει ποίος ήταν ο διάκονος. Ο π. Αθανάσιος κατέλυσε κι έφυγε, αλλά ο διάκονος δεν έβγαινε από το ιερό.

Τότε ή γυναίκα άνοιξε το παραπέτασμα. Μα δεν είδε κανέναν. Ο διάκονος είχε εξαφανιστεί και άλλη έξοδος δεν υπήρχε!

Όταν αργότερα διηγήθηκε στον π. Αθανάσιο το περιστατικό, εκείνος με απλότητα της είπε:

“Αυτά, παιδί μου, συμβαίνουν, αλλά μη λες πουθενά τίποτα”.

Ο ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ ηγούμενος του όσιου Δαβίδ, **γέροντας Ίάκωβος Τσαλίκης** (1991), ζούσε θαυμαστές εμπειρίες σ’ όλες τις ιερές ακολουθίες,

Μα ιδιαίτερα την ώρα της θείας λειτουργίας. Όταν λειτουργούσε, έλαμπε από καθαρότητα και μεγαλοπρέπεια.

Συχνά, ατή μεγάλη είσοδο ή στην άγια πρόθεση, τον έβλεπαν να μην πατάει στο έδαφος, αλλά να στέκεται και να βαδίζει στον αέρα.

Πολλές φορές αντίκριζε πάνω στην άγια τράπεζα αγγέλους και αρχαγγέλους να κρατούν το Σώμα του Κυρίου.

“Οι άνθρωποι”, έλεγε, “είναι τυφλοί και δεν βλέπουν

Τι γίνεται μέσα στο ναό, στή διάρκεια της θείας λειτουργίας.

Κάποτε λειτουργούσα, αλλά δυσκολευόμουν να ξεκινήσω για τη μεγάλη είσοδο, από τα θαυμαστά πού έβλεπαν τα μάτια μου.

Ο ψάλτης έλεγε και ξανάλεγε: «Ως τον Βασιλέα των όλων υποδεξόμενοι».

Ξαφνικά, νιώθω να με σπρώχνει κάποιος από τον ώμο και να με οδηγεί στην άγια πρόθεση. Νόμισα πώς ήταν ο ψάλτης.

Απόρησα, πώς τόλμησε ο ευλογημένος να κάνει τέτοιον ασέβεια – να μπει από την ωραία πύλη και να με σπρώξει.

Γυρίζω, και τι να δω! μία τεράστια φτερούγα, πού είχε περάσει ο αρχάγγελος στον ώμο μου, με οδηγούσε να προχωρήσω για τη μεγάλη είσοδο...

Τι γίνεται από ιερό την ώρα της λειτουργίας! Στο χερουβικό άγγελοι ανεβοκατεβαίνουν, και συχνά αισθάνομαι τις φτερούγες τους να χτυπούν πάνω στους ώμους μου...

Μερικές φορές δεν μπορώ ν’ αντέξω και κάθομαι στην καρέκλα. Οι άλλοι ιερείς νομίζουν πώς κάτι έπαθα, δεν νιώθουν όμως αυτά πού βλέπω και ακούω.

Τι φτερούγισμα, παιδί μου, οι άγγελοι! και μόλις ο ιερέας πει το «Δι’ ευχών», φεύγουν οι ουράνιες δυνάμεις.

Τότε μέσα από ναό απλώνεται απόλυτη ησυχία!”.

“Απόψε παιδί μου”, αποκάλυψε κάποτε σ’ ένα μοναχό, “συλλειτουργούσα με άγιους

και αγγέλους σε θυσιαστήρια πού δεν περιγράφονται.

Σαν πεθάνω, νά πεις πώς κάποιος γέροντας συλλειτουργούσε κάθε νύχτα και συζούσε με την Άγια Τριάδα”.

Ο **άγιος Νήφων**, επίσκοπος Κωνσταντιανής (4ος αι.) αξιώθηκε να δει πολλά θεϊκά οράματα με τα φωτισμένα από το Άγιο Πνεύμα μάτια της ψυχής του.

Κάποτε, σε μια θεία Λειτουργία, μόλις ο λειτουργός εκφώνησε: «Ευλογημένη η βασιλεία...», ο άγιος είδε φωτιά να κατεβαίνει από τον ουρανό και να καλύπτει το άγιο θυσιαστήριο και τον ιερέα, χωρίς εκείνος να το αντιληφθεί. Αργότερα, όταν άρχισε να ψάλλεται ο τρισάγιος ύμνος από τον λαό, τέσσερις άγγελοι κατέβηκαν κι έψαλλαν μαζί τους. Στον «Απόστολο», φανερώθηκε ο μακάριος Παύλος να καθοδηγεί τον αναγνώστη.

Στο «Αλληλούια», μετά τον «Απόστολο», οι φωνές του λαού ανέβηκαν ενωμένες στον ουρανό σαν πύρινο σφιχτοπλεγμένο σχοινί. Και στην ανάγνωση του Ευαγγελίου κάθε λέξη έβγαινε σαν φλόγα από το στόμα του ιερέα και υψωνόταν στα επουράνια.

Λίγο πριν από την είσοδο των τιμίων Δώρων, βλέπει ξαφνικά ο άγιος να ανοίγει ο ουρανός και να ξεχύνεται μια άρρητη και υπερκόσμια ευωδία. Άγγελοι κατέβαιναν από ψηλά, ψάλλοντας ύμνους και δοξολογίες στον Αμνό, τον Χριστό και Υιό του Θεού και νά! Παρουσιάζεται ένα πεντακάθαρο και τρισχαριτωμένο Βρέφος! Το

κρατούσαν στα χέρια τους άγγελοι, οι οποίοι το εναπόθεσαν στο άγιο δισκάριο, όπου βρίσκονταν τα τίμια Δώρα. Γύρω Του μαζεύτηκαν πλήθος ολόλαμπροι και λευκοφόροι νέοι, οι οποίοι ατένιζαν με θαυμασμό και δέος τη θεϊκή Του ομορφιά. Ήρθε η στιγμή της μεγάλης εισόδου!

Ο λειτουργός πλησίασε για να πάρει στα χέρια του το άγιο δισκάριο και το άγιο Ποτήριο. Τα ύψωσε και τα έβαλε πάνω στο κεφάλι του, σηκώνοντας μαζί τους και το Βρέφος. Όταν βγήκαν τα Άγια, κι ενώ ο λαός έψαλλε κατανυκτικά, είδε αγγέλους να φτερουγίζουν κυκλικά πάνω από τον λειτουργό. Δύο Χερουβείμ και δύο Σεραφείμ προχωρούσαν μπροστά του και πλήθος αγγέλων τον συνόδευσαν, ψάλλοντας με αγαλλίαση άρρητους ύμνους. Όταν ο ιερέας έφτασε στην αγία Τράπεζα κι ακούμπησε τα τίμια Δώρα, οι άγγελοι τη σκέπασαν με τις φτερούγες τους. Τα δύο Χερουβείμ στάθηκαν στα δεξιά του λειτουργού και τα δύο Σεραφείμ στα αριστερά του, χωρίς όμως εκείνος να τα βλέπει. Η θεία μυσταγωγία συνεχίστηκε. Είπαν το «Πιστεύω» κι έφτασαν στον καθαγιασμό των τιμίων Δώρων. Ο λειτουργός τα ευλόγησε και είπε το «...μεταβαλὼν τῷ Πνεύματι σου τῷ Ἁγίῳ. Ἀμήν, Ἀμήν, Ἀμήν!» Τότε βλέπει πάλι ο δίκαιος έναν άγγελο να παίρνει μαχαίρι και να σφάζει το Βρέφος. Έχυσε το αίμα Του στο άγιο Ποτήριο, ενώ το σώμα Του το τεμάχισε και το τοποθέτησε στο δισκάριο.

«Όταν ο ιερέας λέει τα άγια τοις αγίοις, για μας όλους το λέει, παιδί μου. Σημαίνει: στα άγια μέλη του Χριστού να προσέλθει όποιος είναι άγιος!» -«Και τι είναι αγιοσύνη, πάτερ;» -«Αν είσαι ακόλαστος, μην τολμήσεις να γίνεις μέτοχος σε τόσο μεγάλο μυστήριο. Αν έχεις έχθρα με κάποιον, μην πλησιάζεις. Αν περιγελάς ή κατακρίνεις τον συνάνθρωπό σου, στάσου μακριά από τη θεία Κοινωνία. Πρώτα εξέτασε τον εαυτό σου, κι αν είσαι ενάρετος πλησίασε. Αν όμως δεν είσαι, φύγε...». Στο μεταξύ ο λειτουργός εκφώνησε: «Μετά φόβου Θεού, πίστεως και αγάπης προσέλθετε». Ο άγιος παρατηρούσε τώρα όσους κοινωνούσαν. Άλλων τα πρόσωπα μαύριζαν μόλις ελάμβαναν τα θεία Δώρα, ενώ άλλα έλαμπαν σαν τον ήλιο. Οι άγγελοι στέκονταν εκεί κοντά και παρακολουθούσαν με σεβασμό τη Μετάληψη. Όταν κοινωνούσε κάποιος ευσεβής, του έβαζαν στο κεφάλι ένα στεφάνι. Όταν, αντίθετα, πλησίαζε κάποιος αμαρτωλός, γύριζαν αλλού το πρόσωπό τους με φανερή αποστροφή.